BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 131 Duminică 18 Mai 1941
12 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

INDELETNICIRI GOSPODĂREȘTI

Am intrat în sezonul nouei producții de zarzavaturi, legume și fructe, care în toate timpurile au jucat un rol preponderent în alimentația oamenilor. Ba, dacă ne-am conduce după părerile autorizate ale oamenilor de știință, organismul uman este mai de grabă pregătit să se conformeze regimului vegetarian decât celui carnivor. Dar, indiferent de crezământul pe care suntem dispuși a-l acorda sau refuza higieniștilor și fiziologilor, împrejurările se însărcinează singure să ne convertească la vegetarianism, datorită greutăților cu care se poate obține azi carnea, cel puțin în proporțiile în care intra ea mai înainte în consumul nostru obișnuit. Compensația trebue s'o găsim deci — volens nollens — într'un consum mai mare și mai rațional de zarzavaturi, legume și fructe. Dacă, însă, această compensație este ușor de realizat și nu constitue o problemă pentru o țară de mare producție agricolă ca a noastră, în perioada recoltelor — din Mai până în Octombrie-Noembrie— ea prezintă în schimb mari dificultăți pentru sezonul de iarnă. Nu numai pentrucă suntem foarte slab organizați în vederea unei continuități a producției — prin cultura de seră — pentru anotimpul iernei, dar mai ales din cauza slabei desvoltări a spiritului gospodăresc și de prevedere în familiile noastre, exercitat în direcția preparării conservelor de zarzavat, legume și fructe pentru iarnă. Este prea redus numărul gospodinelor harnice și pricepute, care să asigure căminului, din vară și din toamnă, stocurile de conserve destinate consumului de iarnă. Și nu e vorba aci numai de butoiașul tradițional cu murături, de putina cu varză și borcanele de gogoșari, castraveciori, ardei umpluți în oțet, etc., sau de funiile de ceapă și usturoi și sacul de cartofi ținut la pivniță, ci e vorba, deopotrivă, de toate celelalte conserve prețioase (fasole verde, mazăre, dovlecei, ghiveci, vinete tocate, vinete umplute, ardei de umplut, foi de viță în saramură, etc., cum și conserve de fructe sub toate formele: magiunuri, marmelade, pulpe de fructe, fructe uscate, etc.), atât de căutate și atât de scumpe, iarna, când te lași nevoit să le cumperi de pe piață.

Dacă în alte timpuri nu puneam mare preț pe aceste griji și îndeletniciri, a sosit soroc ul să le dăm toată atenția, pentru însăși înlesnirea noastră și a celor cărora trebue să le asigurăm buna întreținere. Cu puțină tragere de inimă, învățând unul dela altul și cu ajutorul diferitelor manuale și prescripții apărute în presă, care, în acest scop, va rezerva, desigur, un spațiu mai mare, de azi înainte, rubricii gospodărești, am putea înfiripa în fiecare cămin câte o mică industrie casnică alimentară, cu care să facem față nevoilor grozave din timpul iernei.

Un fapt incidental: prezența pălămidei turcești pe piața noastră, la un preț mai scăzut decât acel al peștelui indigen și decât al cărnei, cum și variatele feluri de conserve obținute de bunele noastre gospodine — începând dela preparatul lacherdei până la preparatul marinatei și mai ales al zacuscei — oferă un foarte încurajator indiciu de ceeace se poate realiza practic în această direcție.

De aci și datoria autorităților de a încuraja prin toate mijloacele inițiativele gospodărești desvoltate în cadrul acestor preocupări și îndeletniciri, îngrijindu-se ca piețele să fie îndestulător aprovizionate și la prețuri controlate în tot sezonul cumpărăturilor pentru iarnă.

Paralel, trebue să se depue sforțările cuvenite, însoțite de înlesnirile necesare, pentru înmulțirea și desvoltarea industriilor alimentare în genere — și a celor de conserve în deosebi, — spre a fi puse în măsură să satisfacă lesnicios toate cererile consumului intern (inclusiv ale armatei) și eventual să le rămâe și disponibilități exportabile, care, în împrejurările actuale, vor fi, desigur, deosebit de căutate.

Sunt măsuri elementare de adaptare la condițiunile vieții de azi, măsuri ușor de adus la îndeplinire, prin care se vor spori mijloacele de existență și de rezistență ale familiei și ale populației și care vor rămânea folositoare și pentru vremurile normale, în revenirea cărora sperăm cu toată ardoarea.

M. S. REGELE MIHAI LA ACADEMIA ROMÂNĂ

SUVERANUL A PREZIDAT ERI, PENTRU PRIMA OARĂ, ȘEDINȚA SOLEMNĂ A INALTULUI NOSTRU AȘEZĂMÂNT DE CULTURĂ, CARE A COMEMORAT PE PROF. NICOLAE IORGA

Academia Română a comemorat Joi după amiază pe profesorul Nicolae Iorga.

Intr'o atmosferă de reculegere și de adâncă emoție, reprezentanții gândirii, culturii și artei românești, împreună cu marele număr al celor invitați, au adus prinosul lor de recunoștință și venerație, marelui cărturar Nicolae Iorga.

Această ședință solemnă a fost prezidată de însuși Majestatea Sa Regele Mihai, Președintele de Onoare al Academiei Române.

D. prof. C. Rădulescu-Motru, președintele Academiei, a primit pe M. S. Regele Mihai.

M. S. Regele Mihai rostindu-și discursul

Publicăm în pagina 9 darea de seamă a ședinței solemne cu cuvântarea președintelui înaltului nostru așezământ de cultură.

Dăm mai jos răspunsul M. S. Regelui Mihai:

Domnilor Colegi,

Mulțumesc domnului președinte pentru frumoasele cuvinte adresate Mie cu ocazia intrării Mele în mijlocul domniilor-voastre.

Fericit și emoționat pășesc azi pe urmele Augustilor predecesori sub cupola Inaltei Instituții, unde stărue vie amintirea lor. Participarea lor o găsesc activă în lucrările științifice, iar obolul Regal se găsește între daniile făcute Academiei Române.

In mulți dintre domniile-voastre recunosc pe sfetnicii Tronului și pe Inalții Demnitari ai Statului, dar mai presus de toate, în Domnia Voastră, în toți, domnilor colegi, văd pe purtătorii de cuvânt ai literelor, artelor și științei românești.

Ca și Regele Carol I, sunt pătruns de adevărul istoric:

„O națiune care ține la desvoltarea artelor și științelor, ajunge lesne acest scop ce este mărirea, tăria și independența unui popor". De aceea, cu adâncă încredințare, îmi însușesc promisiunea Sa din prima sesiune a Societății Academice: „Din partea Mea vă promit că pentru Mine va fi unul dintre cele mai frumoase titluri de a proteja Societatea Literară și de a-i da tot concursul Meu".

IN REPAOS

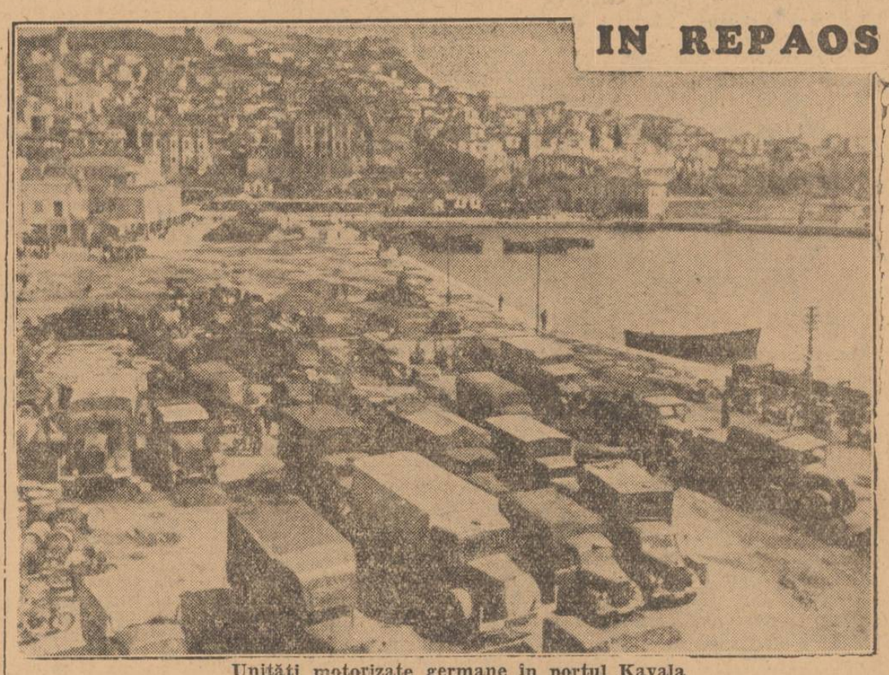

Unități motorizate germane în portul Kavala

ȘTIINȚA IN INTERPRETAREA CREDINȚEI

de I. VION

Ce înseamnă credința, ce forță reprezintă în lume, ce binefăcătoare pace strecoară în sufletele oamenilor, cât cântărește ea în conducerea popoarelor, care îi este contribuția în orânduirile societății moderne, știm cu toții, din practică, din instinct ori din învățătură, și ne dăm și mai bine seama, facem apel la magica ei putere, mai ales atunci, când, individ ori colectivitate, simțim potrivnicia soartei.

Recunoscând încontestabilul ei rol în zăgăzuirea pornirilor, ori în umanizarea manifestărilor, scepticii invocă știința pozitivă drept argument al celor cari consideră credința drept nădejdea primitivilor în necontrolata și eterica judecată a unei forțe supreme, imaginată pro-causa de cei cari urmăreau o mai lesnicioasă conducere a noroadelor.

Dar știința, printr'unul din cei mai străluciți reprezentanți ai ei, savantul american dr. Alexis Carrel — francez de origină — autorul acelei monumentale lucrări despre complexul organizmului omenesc — „Omul, acest necunoscut", — cercetător cu o reputație universală asupra căreia nu mai e nevoe să insistăm, scrie recent nu numai despre credința ce trebue consolidată în sufletele oamenilor ca liman al iluziei în triumful binelui asupra răului, ci despre puterea rugăciunei, care, „astăzi mai mult ca niciodată, este imperios necesară în viața oamenilor și a națiunilor".

In fața forțelor dezlănțuite de grozăvia tehnicei distrugătoare, afirmația savantului pare o supapă ieftină pentru ființele ce-și simt nevolnicia, dar el arată că influența rugăciunei asupra spiritului și corpului omenesc sunt tot atât de ușor demonstrabile ca și secrețiunea glandelor și că rezultatele ei se măsoară cu o creștere a energiei fizice și a vigoarei intelectuale, cu o înțelegere mai profundă a realităților fundamentale.

Dacă vă obicinuiți să vă rugați în mod sincer, viața voastră va primi transformarea și aparentă și adâncă. Un calm în ținută, o liniște a feței și a corpului, sunt apanagiile celor a căror viață este îmbogățită astfel.

In adâncurile conștientului se luminează o flacără. Și omul se vede așa cum este. El descoperă egoismul său, orgoliul său stupid, temerile sale, lăcomia sa, greșelile sale. El dezvoltă în el însuși sensul obligațiilor lui morale și umilința intelectuală. Așa începe diriguirea spiritului spre Impărăția iertării.

„Rugăciunea — scrie Alexis Carrel — este o forță tot atât de reală ca și gravitația universală. In calitate de medic am văzut oameni, atunci când toată terapeutica dăduse greș, salvați de boală și de depresiune, prin forța senină a rugăciunei. Este singura forță în lume care pare să învingă ceea ce se numește „legile Naturei" și care se cheamă „minuni" prilejurile în cari rugăciunea și-a demonstrat dramatic puterea sa. Dar o minune continuă și mai puțin izbitoare se petrece în fiecare ceas în inimile celor cari au descoperit că rugăciunea a-

(Continuare in pag. 2-a)

N. IORGA—CĂRTURARUL

de N. BATZARIA

„Creștinismul și imperiul roman". Acesta a fost, intru cât îmi aduc aminte, subiectul primelor prelegeri ținute de Nicolae Iorga în anul în care fusese numit ca profesor de istorie la Facultatea de Litere din București.

Debutul său a fost senzațional și de neuitat. Tânăr, foarte tânăr pentru un profesor universitar, având un început de barbă, ochi mari, strălucitori și cu priviri adânc pătrunzătoare, uimise și cucerise auditoriul prin o vervă în care forma se sprijinea pe un fond inepuizabil de cunoștințe solide și serios verificate.

Ascultându-l și urmărindu-l, îi asemuiai cu un izvor nesecat, care țâșnea puternic și luminos, fără să obosească și fără să slăbească. Își începea cursul, mai înainte de a se fi suit pe catedră. Uneori, scotea din buzunar o bucățică de hârtie, pe care își însemnase, probabil, unele puncte ale prelegerei ce urma să țină. I se întâmpla însă foarte rar să-și arunce privirile asupra însemnărilor ce-și făcuse de mai înainte.

Să se oprească, pentru a se gândi la șirul ideilor ori pentru a-și aminti vre-un nume sau vre-o dată? Așa ceva nu i s'a întâmplat. Spre deosebire de anii de mai târziu, în primii ani de profesorat vorbea repede, ceeace îngreuna luarea de note. Bine că intervenea cu unele digresiuni, cu unele anecdote, care stârneau hohote de râs.

In expunerea sa, curgeau năvalnic date și nume, evenimentele istorice și argumentele necesare lămurirei lor se înghesuiau, abia făcându-și loc unele altora, înșirarea dovezilor era întreruptă printr'o frază care într'o formă lapidară, caracteriza o situație, lămurea o epocă întreagă.

Deseori, te întrebai: cum e cu putință ca un om, care este așa de tânăr, — când a fost numit ca profesor universitar, n'avea încă vârsta de 30 de ani — să fi asimilat cunoștințe atât de vaste și în domenii atât de variate?

Deseori, la ieșirea dela curs, îmi cerea să-l însoțesc — pe jos — până acasă la el. Pe drum, mă punea să-i spun în rezumat, ceeace spusese el în ora de lecție. „Vreau să văd, dacă am fost înțeles bine".

De câteva ori, adusese vorba despre turci, spunând că n'au un istoric al împărăției lor. In această chestiune eu unul nu știam altceva, decât că în timpul domniei lui Abdul Hamid era strict interzis să se scrie, la cărțile de istorie, că sultanii turci ar fi fost vre-odată învinși. Ei ieșeau învingători din toate războaiele, însă dacă la sfârșitul unor războaie, Turcia era ciuntită de provincii și chiar de țări

(Continuare in pag. 2-a)

SITUAȚIA PE TEATRELE DE RĂZBOI

Bătălia pentru dominația Mediteranei

de R. SEIȘANU

In tot cursul zilei și nopții trecute aviația germană a ținut sub bombardament, insulele Malta și Creta, — în deosebi instalațiile militare și porturare din La Valette (Malta) și aerodromurile din insula Creta. Aceste atacuri puternice și prelungite împotriva celor două principale baze britanice din Mediterana centrală și orientală sunt în legătură cu operațiunile militare din Africa de nord. Nu se poate câștiga o poziție solidă pe litoralul african nordic, fără dominația spațiului mediteraneean; după cum și spațiul mediteraneean nu poate fi dominat decât având controlul Gibraltarului și al Canalului Suez și stăpânind insulele sale ce servesc de baze navale și aeriene precum și litoralul cu regiunile învecinate.

In antichitate, bătrânul Caton spunea că Mediterana nu va deveni pentru Romani „mare nostrum" decât atunci când vor putea distruge Cartagina, — marea putere ce controla Mediterana prin flota sa puternică și stăpânea insulele principale, ca și o parte însemnată din Africa de nord. Numai după înfrângerea și distrugerea Cartaginei Romanii au considerat Mediterana „mare nostrum".

Aceste considerațiuni se fac și astăzi în ce privește dominația ansamblului Mediteranei cu toate schimbările ce au intervenit în ordinea politică, militară și aero-navală. In locul Cartaginei este Marea Britanie. In locul Imperiului roman, sunt cele două puteri conjugate, Germania și Italia, care caută să smulgă sceptrul lui Neptun din mâinile Marei Britanii în spațiul mediteraneean.

Până acum Marea Britanie dispune de toate bazele sale navale din Mediterana occidentală, centrală și orientală

(Continuare in pagina 2-a)

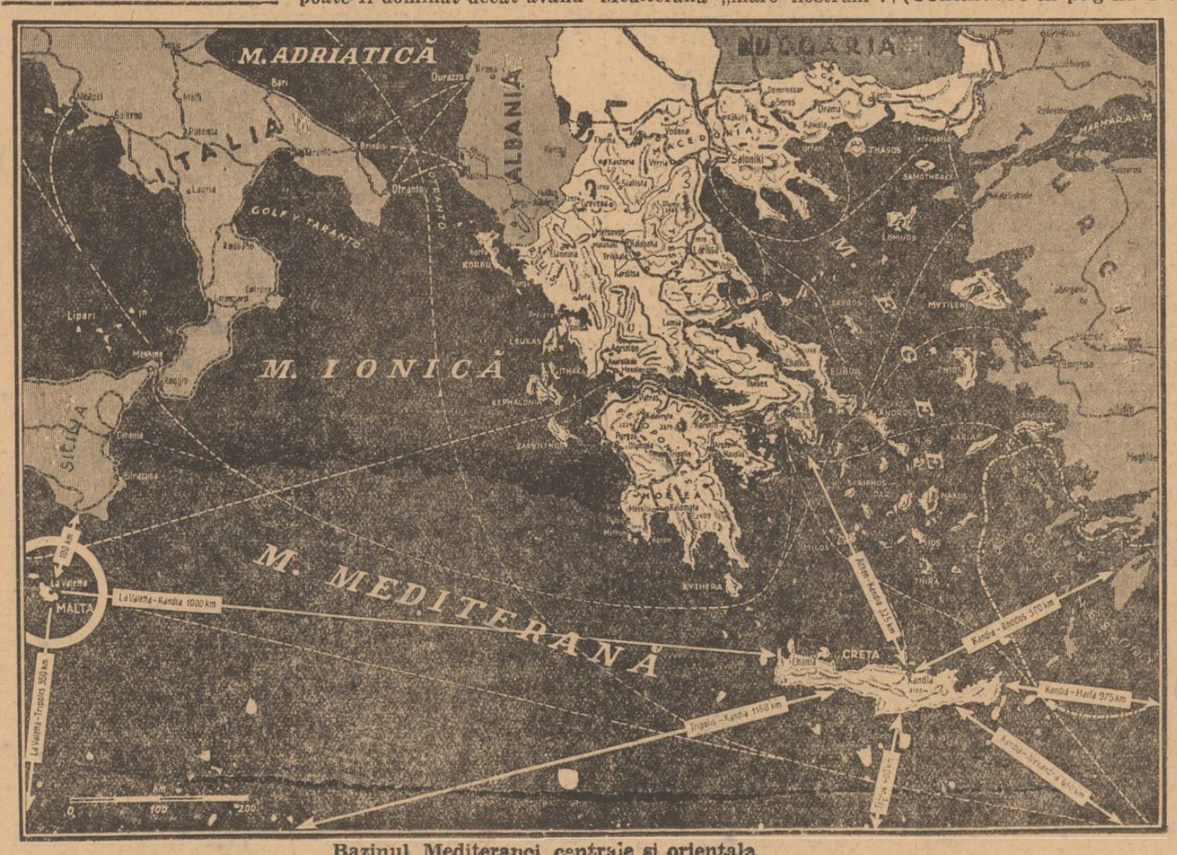

Bazinul Mediteranei centrale și orientale

GERMANII SE VOR SERVI DE AEROPORTURILE DIN SIRIA

DECLARĂ AGENȚIA „REUTER"

Berlin, 15 (Rador). — Agenția D. N. B. înregistrează o informație a agenției „Reuter", care declară:

Aflăm din izvor competent că autoritățile franceze din Siria au autorizat pe germani să se servească de aeroporturile din Siria pentru a face sboruri în Irak. De aceea, guvernul englez a dat toate împuternicirile necesare pentru pornirea unei acțiuni contra avioanelor germane aflate pe aeroporturile din Siria.

Se anunță că avioanele germane se folosesc de aceste aeroporturi ca escale.

ENGLEZII VOR DEBARCA TRUPE LA BEYRUTH

Beyruth, 15 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. află din Basra că în acest port se fac pregătiri pentru debarcări de trupe britanice și de material de război.

GUVERNUL IRAKULUI A ADRESAT UN MEMORIU EMIRULUI TRANSJORDANIEI

Bagdad, 15 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas-OFI" transmite următoarele:

Guvernul Irakului a adresat un memoriu Emirului Abdullah al Tranjordaniei, pentru a protesta împotriva activității anumitor forțe transjordanice la frontieră.

Memoriul adaogă că guvernul irakian se va vedea nevoit a lua măsuri urgente și severe pentru a pune capăt incidentelor.

RESTAURAREA COROANEI REGALE IN CROAȚIA

Zagreb, 15 (Rador). — *Corespondentul agenției „Stefani" transmite:*

Printr'o lege apărută în Monitorul Oficial s'a proclamat Joi restaurarea Coroanei Regelui Zvonimirov, care va reprezenta suveranitatea statului independent al Croației.

MUNCA NAȚIONALĂ

de C. ȘOLDAN

Un om valorează cât muncește. Indiferent de ierarhia socială, munca prin brațe sau cu mintea ridică pe om, îi înobilează sufletul, i-aduce mulțumire, dând vieții un sens, fără de care n'ar avea nicio valoare.

Insuși la temeiul creațiunii stă ca o lege implacabilă concepțiunea muncii, căci prin sudoarea frunții își va câștiga omul pâinea. E o lege a firii dela care nimeni nu se poate sustrage. Tot ce vedem astăzi ca progres în omenire, tot ce înseamnă cucerire a civilizației în slujba societății, e rodul sforțărilor și al muncii binecuvântate, căreia s'au dedicat ca unei evanghelii sfinte, sirul nesfârșit de oameni.

Autorul care a închinat cel mai frumos imn eroilor muncii scrie aceste rânduri:

„Este o nobleță veșnică și chiar sfințenie în muncă. Oricât de întunecat ar fi, oricât și-ar uita înalta lui chemare, tot mai e o nădejde în omul care muncește într'adevăr și cu seriozitate; numai în trândăvie e veșnică desnădejde".

Dacă pentru om ca individ munca constitue temeiul lui de viață, religia căreia își închină toate puterile, aceiași înaltă semnificație o are și pentru națiune, care contează în rândul celorlalte nații ale pământului în raport cu zestrea muncii sale, cu patrimoniul spiritual și material pe care poate să-l realizeze în sforțările sale de mai bine.

In orânduirea lumii se cere ca la temelia națiunilor să fie așezată munca serioasă, munca organizată și disciplinată, de pe urma căreia să folosească și obștea și indivizii.

Dela această concepție pornește decretul-lege pentru organizarea muncii naționale, care urmărește, după cum arată expunerea de motive:

Educarea în spirit național și creștinesc a tineretului prin disciplina muncii;

Desvoltarea sentimentului de comunitate națională și de dreptate socială prin prețuirea deopotrivă a muncii intelectuale și a muncii manuale;

Organizarea și funcționarea disciplinată a serviciului muncii;

Perfecționarea tehnică a muncii naționale;

Sporirea producției în toate domeniile și organizarea muncii de folos obștesc;

Formarea, cinstirea și răsplătirea elementelor excepționale de muncă și a elitelor naționale;

Reeducarea elementelor antisociale, parazitare și a delicventilor.

Evident, că națiunea are astăzi nevoe, după loviturile crunte pe care le-a primit, ca toți fiii ei să presteze o muncă, să aibă o îndeletnicire în viața socială, de pe urma căreia să-și tragă existența și să fie în acelaș timp folositori societății și țării, prin activitatea pe care o desfășoară. Națiunea nu se poate ridica decât prin sforțările comune ale tuturor. Cine nu muncește, cine nu este în stare să-și câștige pâinea zilnică, constitue un parazit social, dăunător națiunii. Cei cari n'au posibilitatea să

(Continuare in pag. 2-a)

Senatul american

a aprobat confiscarea vapoarelor străine

Washington, 15 (Rador).— Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Senatul a votat, cu 59 de voturi contra 20, proiectul de lege prin care d. Roosevelt este autorizat să confiște vapoarele străine care se găsesc în porturile americane.